

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1995-1996

30 JANUARI 1996

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek en van artikel 458 van het Strafwetboek

AMENDEMENTEN

NR. 1 VAN DE HEER **ERDMAN**

Art. 1*bis* (nieuw)

Een artikel 1*bis* (nieuw) invoegen, luidende :

« Art. 1*bis*. — Artikel 1 van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek wordt vervangen als volgt :

« Voor de uitoefening van het recht van onderzoek bij artikel 56 van de Grondwet aan de Wetgevende Kamers toegekend, gelden de volgende regels.

Dit onderzoeksrecht omvat geen gerechtelijk onderzoek, maar bedoelt een in de Grondwet vastgelegd recht van onderzoek met aan het Wetboek van Strafvordering ontleende middelen. »

Frederik ERDMAN.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

1-148 - 1995/1996 :

Nr. 1 : Wetsvoorstel.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1995-1996

30 JANVIER 1996

Proposition de loi modifiant la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires et l'article 458 du Code pénal

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. **ERDMAN**

Art. 1er*bis* (nouveau)

Insérer un article 1er*bis* (nouveau), libellé comme suit :

« Art. 1er*bis*. — L'article 1er de la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires est remplacé par ce qui suit :

« L'exercice du droit d'enquête conféré aux Chambres législatives par l'article 56 de la Constitution est réglé par les dispositions suivantes.

Ce droit d'enquête ne comprend pas les enquêtes judiciaires, mais vise un droit d'enquête inscrit dans la Constitution et s'exerçant par des moyens empruntés au Code d'instruction criminelle. »

Voir :

Document du Sénat :

1-148 - 1995/1996 :

N° 1 : Proposition de loi.

NR. 2 VAN DE HEER BOURGEOIS

Art. 1ter (nieuw)**Een artikel 1ter (nieuw) invoegen, luidende :**

« Art. 1ter. — Artikel 2 van dezelfde wet wordt aangevuld als volgt :

« Ze omschrijft de opdracht van de commissie. Bij samenloop van een parlementair met een gerechtelijk onderzoek kan het normale verloop van het gerechtelijk onderzoek niet worden gehinderd. »

Verantwoording

1) Artikel 4 regelt de werkmethode van de Kamer of de Commissie : de mogelijkheden voor onderzoek, de aanstelling van magistraten, e.a.

De bepaling dat de Kamer of de Commissie tijdens een onderzoek de opdracht kan uitbreiden of beperken wordt later opgenomen in het oorspronkelijk artikel 2 van de wet. In dit artikel 2 wordt ook best vermeld dat de Kamer de opdracht bepaalt en zo de bevoegdheid van de Commissie omschrijft.

2) Het parlementair onderzoek en het strafrechtelijk onderzoek hebben ieder hun eigen finaliteit. Er wordt algemeen aangenomen dat het niet de bedoeling kan zijn van een parlementair onderzoek zich in de plaats te stellen van een strafrechtelijk onderzoek. De beide soorten onderzoek moeten parallel kunnen verlopen met uitbreiding voor een specifieke finaliteit. Voor zover bekend is alleen in de Franse wetgeving voorzien dat een parlementair onderzoek niet kan samenlopen met een strafrechtelijke vervolging over dezelfde feiten. Het gelijklopen van beide soorten onderzoek is wel mogelijk in Nederland, Duitsland en de Verenigde Staten. In het algemeen belang en in het belang van de betrokkenen is het wel aangewezen dat een gerechtelijk strafonderzoek zijn normale weg kan volgen zelfs wanneer een parlementair onderzoek over dezelfde feiten wordt ingesteld.

André BOURGEOIS.

NR. 3 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 2

Het derdelid van het voorgestelde artikel 3 aanvullen als volgt :

« Wanneer tijdens de openbare zitting blijkt dat de behandeling in besloten vergadering moet worden voortgezet, kan de commissie daartoe onmiddellijk beslissen. »

Verantwoording

De noodzaak kan tijdens de werkzaamheden blijken (cf. artikel 95 van de nieuwe gemeentewet).

Frederik ERDMAN.

N° 2 DE M. BOURGEOIS

Art. 1^{er}ter (nouveau)**Insérer un article 1^{er}ter (nouveau), libellé comme suit :**

« Art. 1^{er}ter. — L'article 2 de la loi est complété par les dispositions suivantes :

« Elle définit la mission de la commission. En cas de concours d'une enquête parlementaire et d'une enquête judiciaire, le déroulement normal de cette dernière ne peut être entravé. »

Justification

1) L'article 4 règle les méthodes de travail de la Chambre ou de la commission : les possibilités d'enquête, la désignation de magistrats, etc.

L'article 2 initial de la loi dispose simplement que la Chambre ou la commission peut étendre ou restreindre la mission au cours d'une enquête. Il est également indiqué de prévoir à cet article 2 que la Chambre détermine la mission et définit de la sorte la compétence de la commission. Il appartient à la Chambre seule, et non à la commission, d'étendre ou de restreindre la mission.

2) L'enquête parlementaire et l'enquête judiciaire ont chacune leur propre finalité. Il est généralement admis que l'objectif ne peut être de faire en sorte qu'une enquête parlementaire se substitue à une enquête judiciaire. Ces deux types d'enquêtes doivent pouvoir suivre un déroulement parallèle, dans le respect de leur finalité spécifique. Pour autant que nous sachions, seule la législation française prévoit qu'une enquête parlementaire ne peut pas coïncider avec des poursuites pénales concernant les mêmes faits. La simultanéité de ces deux types d'enquêtes est toutefois possible aux Pays-Bas, en Allemagne et aux États-Unis. Dans l'intérêt général et dans celui des personnes intéressées, il convient qu'une enquête judiciaire puisse suivre son cours normal, même si une enquête parlementaire relative aux mêmes faits est ouverte.

N° 3 DE M. ERDMAN

Art. 2

Compléter le troisième alinéa de l'article 3 proposé par la disposition suivante :

« S'il paraît nécessaire, pendant la séance publique, de continuer l'examen à huis clos, la commission peut décider immédiatement le huis clos. »

Justification

Cette nécessité peut apparaître en cours de travaux (cf. l'article 95 de la nouvelle loi communale).

NR. 4 VAN DE HEER BOURGEOIS

Art. 2

Het vierde lid van het voorgestelde artikel 3 aanvullen als volgt :

«Elke Kamer treft de maatregelen nodig voor het waarborgen van de naleving van de discretieplicht.»

Verantwoording

Een grote meerderheid is van mening dat het naleven van de discretieplicht essentieel is voor de goede werking van een onderzoekscommissie en voor het scheppen van een klimaat van vertrouwen voor de getuigen en deskundigen.

Daarom wordt best voorzien in middelen om de discretieplicht te doen naleven. Deze middelen kunnen evenwel geen strafrechtelijke sancties zijn. Daarom dringt een interne regel zich op in de vorm van een reglement van inwendige orde van de Kamer zelf.

André BOURGEOIS.

NR. 5 VAN DE HEER DESMEDT

Art. 2

In het voorgestelde artikel 3 het vierde en het vijfde lid vervangen als volgt :

«De commissieleden zijn tot geheimhouding verplicht met betrekking tot de informatie verstrekt tijdens de niet-openbare commissievergaderingen. De commissie kan een passende sanctie opleggen aan ieder lid dat deze verplichting tot geheimhouding niet nakomt.

Ieder die, in welke hoedanigheid ook, de niet-openbare commissievergaderingen bijwoont of eraan deelneemt, is gehouden vooraf onder ede te verklaren het geheime karakter van de debatten te zullen naleven.»

NR. 6 VAN DE HEER BOURGEOIS

Art. 3

Het tweede lid van het voorgestelde artikel 4, § 1, doen vervallen.

Verantwoording

Zie amendement tot invoeging van een artikel 1ter (nieuw).

André BOURGEOIS.

N° 4 DE M. BOURGEOIS

Art. 2

Compléter le quatrième alinéa de l'article 3 proposé par la disposition suivante :

«Chaque Chambre prend les mesures nécessaires pour garantir le respect de l'obligation de discrétion.»

Justification

Une grande majorité considère que le respect de l'obligation de discrétion est essentiel pour qu'une commission d'enquête puisse bien fonctionner et pour placer les témoins et les experts dans un climat de confiance.

Il convient, par conséquent, de prévoir les moyens de faire respecter cette obligation de discrétion. Toutefois, il ne peut s'agir de sanctions pénales. Une règle interne s'impose donc, sous forme de règlement d'ordre intérieur de la Chambre elle-même.

N° 5 DE M. DESMEDT

Art. 2

À l'article 3 proposé, remplacer les alinéas 4 et 5 par ce qui suit :

«Les membres de la commission sont tenus au secret en ce qui concerne l'information fournie au cours des réunions non publiques de la commission. Tout membre qui ne respecte pas cette obligation de secret pourra être sanctionné de manière adéquate par la commission.

Toute personne qui, à un titre quelconque, assiste ou participe aux séances non publiques de la commission est tenue, préalablement, de prêter serment de respecter le secret des débats.»

Claude DESMEDT.

N° 6 DE M. BOURGEOIS

Art. 3

Supprimer le deuxième alinéa de l'article 4, § 1er, proposé.

Justification

Voir l'amendement insérant un article 1^{er ter} (nouveau).

NR. 7 VAN DE HEER ERDMAN c.s.

Art. 1bis (nieuw)

Een artikel 1bis nieuw invoegen, luidende :

« Art. 1bis. — Het recht van onderzoek, bij artikel 56 van de Grondwet aan de Wetgevende Kamers toegekend, heeft een ander doel dan een gerechtelijk onderzoek. Bij samenloop van een parlementair onderzoek met een gerechtelijk onderzoek mag het verloop van het gerechtelijk onderzoek niet worden gehinderd.

Voor de uitoefening van het recht van onderzoek gelden de volgende regels. »

Frederik ERDMAN.
Hugo COVELIERS.
Claude DESMEDT.
Hugo VANDENBERGHE.

NR. 8 VAN DE HEER LALLEMAND

Art. 2

A. In het tweede lid van het voorgestelde artikel 3, na de woorden «tenzij de Kamer» invoegen de woorden «of de commissie».

B. Het derde lid van dit artikel vervangen als volgt :

« De commissievergaderingen zijn openbaar.

De commissie kan echter op ieder tijdstip anders beslissen. »

Verantwoording

Het lijkt niet raadzaam om de besloten vergaderingen te beperken tot die waar getuigen of deskundigen worden gehoord.

De voorbereiding van de ondervraging van deskundigen bijvoorbeeld moet achter gesloten deuren kunnen gebeuren, anders kan het onderzoek daar nadeel van ondervinden.

C. In het voorlaatste lid van hetzelfde artikel de woorden «De leden van de commissie» vervangen door de woorden «De leden van de Kamer ...».

D. Het laatste lid van hetzelfde artikel vervangen als volgt :

« De commissie kan de geheimhoudingsplicht opheffen tenzij zij zich uitdrukkelijk heeft verbonden om de geheimhouding in acht te nemen. »

N° 7 DE M. ERDMAN et consorts

Art. 1^{er}bis (nouveau)**Insérer un article 1^{er}bis (nouveau), libellé comme suit :**

« Art. 1^{er}bis. — Le droit d'enquête, conféré aux Chambres législatives par l'article 56 de la Constitution, a un autre objet qu'une enquête judiciaire. En cas de concours d'une enquête parlementaire et d'une enquête judiciaire, le déroulement de cette dernière ne peut être entravé.

L'exercice du droit d'enquête est réglé par les dispositions suivantes. »

N° 8 DE M. LALLEMAND

Art. 2

A. À l'alinéa 2 de l'article 3 proposé, insérer les mots «ou la commission» après les mots «à moins que la Chambre».

B. Remplacer l'alinéa 3 du même article par ce qui suit :

« Les réunions de la commission sont publiques.

La commission peut, cependant, à tout moment, décider du contraire. »

Justification

Il ne paraît pas heureux de limiter le huis clos aux seules réunions où des témoins ou des experts sont entendus.

La préparation, par exemple, du questionnement des experts doit pouvoir se faire à huis clos sous peine de porter préjudice à l'enquête.

C. À l'avant-dernier alinéa du même article, remplacer les mots «Les membres de la commission» par les mots «Les membres de la Chambre».

D. Remplacer le dernier alinéa du même article par ce qui suit :

« La commission peut lever l'obligation au secret, sauf si elle s'est expressément engagée à le préserver. »

NR. 9 VAN DE HEER LALLEMAND

(Subsidiar amendement)

Art. 2

Het laatste lid van het voorgestelde artikel 3 vervangen als volgt:

«De commissie kan de geheimhoudingsplicht opheffen, met uitzondering van hetgeen zij uitdrukkelijk niet openbaar wil maken.»

Verantwoording

Deze formule is meer beperkend.

Ze geeft wel aan dat de geheimhoudingsplicht niet slaat op een getuigenverklaring in haar geheel, maar bijvoorbeeld alleen op de identiteit van de getuige of op andere omstandigheden of feiten waaromtrent een uitdrukkelijke beslissing is genomen om ze tijdens het verhoor niet openbaar te maken.

NR. 10 VAN DE HEER LALLEMAND

Art. 3

A. Paragraaf 3 van het voorgestelde artikel 4 vervangen als volgt:

«§ 3. Wanneer de onderzoeksmaatregelen een beperking inhouden van de bewegingsvrijheid, een inbeslagneming van materiële goederen, een huiszoeking of het afluisteren, kennis nemen en opnemen van privécommunicatie of -telecommunicatie, is het optreden van de overeenkomstig § 2 aangestelde magistraat verplicht.»

Verantwoording

De aanhouding is niet vermeld [bijvoorbeeld de aanhouding van een getuige om voor de commissie te verschijnen (bevel tot medebrenging)].

B. Het tweede lid van § 4 van hetzelfde artikel vervangen als volgt:

«Zo deze magistraat bij gemotiveerde beslissing meent niet te kunnen ingaan op dit verzoek, kan de Kamer, de commissie of hun voorzitter in beroep gaan bij een college dat bestaat uit de eerste voorzitter van het Hof van Cassatie, de voorzitter van het Arbitragehof en de eerste voorzitter van de Raad van State.

Dit college houdt zitting met gesloten deuren en hoort de voorzitter van de commissie en de betrokken magistraat binnen de kortst mogelijke tijd. Het beslecht het geschil definitief en bij gemotiveerde beslissing met inachtneming van de aan de orde gestelde belangen en, in het bijzonder, met eerbiediging van de rechten van de verdediging.»

N° 9 DE M. LALLEMAND

(Amendement subsidiaire)

Art. 2

Remplacer le dernier alinéa de l'article 3 proposé par ce qui suit :

«La commission peut lever l'obligation au secret, à l'exception de ce qu'elle s'est engagée, de façon expresse, à préserver d'une divulgation.»

Justification

Cette formule est plus restrictive.

Elle indique bien que l'obligation au secret ne porte pas sur l'ensemble d'une déposition mais, par exemple, uniquement sur l'identité du témoin ou de toutes autres circonstances ou faits qui auraient été expressément préservés de la divulgation au cours de l'interrogatoire.

N° 10 DE M. LALLEMAND

Art. 3

A. Remplacer le § 3 de l'article 4 proposé par ce qui suit :

«Lorsque les mesures d'instruction comportent une limitation de la liberté d'aller ou de venir, une saisie de biens matériels, une perquisition ou l'écoute, la prise de connaissance et l'enregistrement de communications ou de télécommunications privées, l'intervention du magistrat désigné conformément au § 2 est obligatoire.»

Justification

Il n'est pas fait mention de l'arrestation [par exemple l'arrestation d'un témoin pour comparaître devant la commission (mandat d'amener)].

B. Remplacer l'alinéa 2 du § 4 du même article par ce qui suit :

«Si, par décision motivée, ce magistrat estime ne pas pouvoir accéder à cette demande, la Chambre, la commission ou leurs présidents peuvent introduire un recours auprès d'un collège constitué du premier président de la Cour de cassation, du président de la Cour d'arbitrage et du premier président du Conseil d'État.

Ce collège siège à huis clos. Il entend, dans les délais les plus brefs, le président de la commission et le magistrat concerné. Il tranche le litige de manière définitive par décision motivée en tenant compte des intérêts en présence et, en particulier, du respect des droits de la défense.»

C. Paragraaf 5 van hetzelfde artikel vervangen als volgt:

« Wanneer inlichtingen moeten worden opgevraagd in bestuurszaken, richt de commissie een schriftelijk verzoek tot de bevoegde minister of staatssecretaris, die aan dat verzoek onmiddellijk gevolg geeft. »

NR. 11 VAN DE HEER LALLEMAND

Art. 4

Het voorgestelde artikel 8 vervangen als volgt:

« Art. 8. — Andere personen dan leden van de Kamer die, in welke hoedanigheid ook, de niet-openbare commissievergaderingen bijwonen of eraan deelnemen, zijn gehouden vooraf onder ede te verklaren het geheime karakter van de werkzaamheden te zullen naleven. Schending van die geheimhouding wordt gestraft overeenkomstig de bepalingen van artikel 458 van het Strafwetboek.

Getuigen, tolken en deskundigen hebben tegenover de Kamer, de commissie of de aangestelde magistraat dezelfde verplichtingen als tegenover de onderzoeksrechter.

De oproeping van de getuigen geschiedt schriftelijk en, zo nodig, bij dagvaarding.

Vóór zijn verhoor doet de getuige opgave van zijn naam, voornamen, beroep, plaats en datum van geboorte en woonplaats.

De getuigen en de deskundigen leggen vervolgens de eed af dat zij de gehele waarheid en niets dan de waarheid zullen zeggen.

De deskundigen bevestigen hun mondelinge dan wel schriftelijke verslagen met de als volgt gestelde eed: « Ik zweer dat ik mijn opdracht in eer en geweten, nauwgezet en eerlijk vervuld heb. »

Het proces-verbaal van de getuigenissen wordt getekend, hetzij onmiddellijk, hetzij uiterlijk vijftien dagen na de beëindiging van het verhoor, door de voorzitter en de getuige, nadat deze daarvan voorlezing heeft gekregen en verklaard heeft te volharden bij zijn verklaringen.

Er mag niet tussen de regels geschreven worden; doorhalingen en verwijzingen worden door de voorzitter en de getuige goedgekeurd en getekend.

Hij die gedagvaard wordt om als getuige te worden gehoord, is gehouden te verschijnen en aan de dagvaarding te voldoen, op straffe van een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en een geldboete van vijfhonderd tot tienduizend frank. »

Verantwoording

Wat betreft het laatste lid van het artikel, zoals dat in het voorstel staat, kan men verwijzen naar het gemeen recht.

C. Remplacer le § 5 du même article par ce qui suit:

« Lorsque des renseignements doivent être demandés en matière administrative, la commission adresse une demande écrite au ministre ou au secrétaire d'État compétent, qui y donne suite immédiatement. »

N° 11 DE M. LALLEMAND

Art. 4

Remplacer l'article 8 proposé par ce qui suit:

« Art. 8. — Toute personne, autre qu'un membre de la Chambre, qui, à un titre quelconque, assiste ou participe aux réunions non publiques de la commission, est tenue, préalablement, de prêter le serment de respecter le secret des travaux. Toute violation du secret sera punie conformément aux dispositions de l'article 458 du Code pénal.

Les témoins, les interprètes et les experts sont soumis devant la Chambre, la commission ou le magistrat commis, aux mêmes obligations que devant le juge d'instruction.

La convocation des témoins se fait par écrit et, au besoin, par citation.

Avant son audition, le témoin décline ses nom, prénoms, profession, lieu et date de naissance et domicile.

Les témoins et les experts prêtent ensuite le serment de dire toute la vérité et rien que la vérité.

Les experts confirment leurs rapports verbaux ou écrits par le serment suivant: « Je jure avoir accompli ma mission en honneur et conscience, avec exactitude et probité. »

Le procès-verbal des témoignages est signé soit immédiatement, soit au plus tard quinze jours à dater de la fin de l'audition, par le président et par le témoin, après que lecture lui en a été faite et qu'il a déclaré persister en ses déclarations.

Aucun interligne ne pourra être fait, les ratures et renvois seront approuvés et signés par le président et les témoins.

Toute personne citée pour être entendue en témoignage sera tenue de comparaître et de satisfaire à la citation sous peine d'un emprisonnement de huit jours à six mois et d'une amende de cinq cents à dix mille francs. »

Justification

En ce qui concerne le dernier alinéa de l'article, tel qu'il figure dans la proposition de loi, il y a lieu de se référer au droit commun.

NR. 12 VAN DE HEER LALLEMAND

Art. 5

Dit artikel vervangen als volgt :

« Art. 5. — In artikel 10 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

A. Het eerste lid wordt vervangen als volgt :

« De processen-verbaal waarin wordt vastgesteld dat er aanwijzingen of vermoedens zijn van strafbare feiten, worden gezonden aan de procureur-generaal bij het hof van beroep opdat daaraan gevolg wordt gegeven als naar recht. »

B. Het tweede lid wordt opgeheven. »

Verantwoording

Het nieuwe eerste lid van artikel 10 overlapt de bepalingen van het tweede lid van het huidige artikel 10.

NR. 13 VAN DE HEER LALLEMAND

Art. 6

Het voorgestelde artikel 12 vervangen als volgt :

« Art. 12. — Overeenkomstig haar reglement stelt de Kamer onverwijld de middelen ter beschikking van de commissie die onontbeerlijk zijn voor de uitvoering van haar opdracht. »

NR. 14 VAN DE HEER LALLEMAND

(Subsidiair amendement)

Art. 6

De huidige tekst van artikel 12 van de wet onverkort behouden.

NR. 15 VAN DE HEER LALLEMAND

Art. 7

Dit artikel vervangen als volgt :

« Art. 7. — In artikel 13 van dezelfde wet wordt vóór het eerste lid het volgende lid toegevoegd :

« De commissie maakt van haar werkzaamheden een verslag, dat openbaar is. Zij vermeldt haar conclusies en formuleert, in voorkomend geval, opmerkingen over de verantwoordelijkheden die door het onderzoek aan het licht zijn gebracht of voorstellen over een wijziging van de wetgeving. »

N° 12 DE M. LALLEMAND

Art. 5

Remplacer cet article par ce qui suit :

« Art. 5. — À l'article 10 de la même loi sont apportées les modifications suivantes :

A. L'alinéa 1er est remplacé par ce qui suit :

« Les procès-verbaux constatant des indices ou des présomptions d'infractions seront transmis au procureur général près la cour d'appel pour y être donnée telle suite que de droit. »

B. L'alinéa 2 est supprimé. »

Justification

Les dispositions de l'alinéa 2 de l'actuel article 10 sont couvertes par l'alinéa 1er nouveau proposé.

N° 13 DE M. LALLEMAND

Art. 6

Remplacer l'article 12 proposé par ce qui suit :

« Art. 12. — En conformité avec son règlement, la Chambre met sans délai à la disposition de la commission les moyens indispensables à l'accomplissement de sa mission. »

N° 14 DE M. LALLEMAND

(Amendement subsidiaire)

Art. 6

Maintenir purement et simplement le texte actuel de l'article 12 de la loi.

N° 15 DE M. LALLEMAND

Art. 7

Remplacer cet article par ce qui suit :

« Art. 7. — À l'article 13 de la même loi, l'alinéa suivant est inséré avant l'alinéa 1er :

« La commission consigne la relation de ses travaux dans un rapport public. Elle acte ses conclusions et formule, le cas échéant, ses observations quant aux responsabilités que l'enquête révèle, et ses propositions sur la modification de la législation. »

Roger LALLEMAND.

NR. 16 VAN DE HEER COVELIERS

Art. 4

Het zevende lid van het voorgestelde artikel 8 aanvullen als volgt :

« *De bepalingen van boek I van het Strafwetboek, hoofdstuk VII en artikel 85 niet uitgezonderd, zijn van toepassing.* »

Verantwoording

Het is logisch dat de bepalingen van boek I van het Strafwetboek, bv. inzake de rechtvaardigings- en verschoningsgronden, de verzachtende omstandigheden enz., van toepassing zijn op de sanctie, zoals bepaald in het zevende lid van dit artikel.

NR. 17 VAN DE HEER COVELIERS

Art. 3

Na § 2 van het voorgestelde artikel 4 een nieuwe paragraaf invoegen, luidende :

« *§ 3. De commissie kan eveneens, overeenkomstig de wet van 18 juli 1991, tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten, aan de Vaste Comités P en I opdracht geven om de nodige onderzoeken te doen.* »

Verantwoording

De artikelen 8 en 32 van de wet van 18 juli 1991 bepalen dat de Vaste Comités P en I optreden ofwel uit eigen beweging ofwel op verzoek van de Kamer, de Senaat, de bevoegde minister of de bevoegde overheid. De comités kunnen die bevoegdheid overdragen aan de Dienst Enquêtes.

Het is bijgevolg logisch dat een onderzoekscommissie, als bevoegde overheid, haar opdrachten rechtstreeks aan de Vaste Comités kan overmaken.

NR. 18 VAN DE HEER COVELIERS

Art. 3

Paragraaf 4, tweede lid, van het voorgestelde artikel 4 aanvullen als volgt :

« *Deze beslissing dient openbaar gemaakt te worden.* »

Verantwoording

Onze democratie is gediend met een zo groot mogelijke openbaarheid inzake de werking van het Parlement in het algemeen en van elke parlementaire onderzoekscommissie in het bijzonder.

Indien men de beslissingen van het *ad-hoc* college niet aan de openbare opinie kenbaar maakt, riskeert men een aantal onterechte verdachtmakingen, met alle gevolgen vandien.

N° 16 DE M. COVELIERS

Art. 4

Compléter le septième alinéa de l'article 8 proposé par ce qui suit :

« *Les dispositions du livre Ier du Code pénal sans exception du chapitre VII et de l'article 85, sont applicables.* »

Justification

Il est logique que les dispositions du livre Ier du Code pénal concernant, par exemple, les causes de justification et d'excuse, les circonstances atténuantes, etc., soient applicables à la sanction prescrite au septième alinéa de cet article.

N° 17 DE M. COVELIERS

Art. 3

Insérer, après le § 2 de l'article 4 proposé, un paragraphe nouveau, libellé comme suit :

« *§ 3. La commission peut également, conformément à la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignements, charger les Comités permanents P et R d'effectuer les enquêtes nécessaires.* »

Justification

Les articles 8 et 32 de la loi du 18 juillet 1991 prévoient que les Comités permanents P et R agissent soit d'initiative, soit à la demande de la Chambre des représentants, du Sénat, du ministre compétent ou de l'autorité compétente. Les comités peuvent déléguer ce pouvoir au Service d'enquêtes.

Il est dès lors logique qu'une commission d'enquête puisse, en sa qualité d'autorité compétente, déléguer directement sa mission aux Comités permanents.

N° 18 DE M. COVELIERS

Art. 3

Compléter le § 4, deuxième alinéa, de l'article 4 proposé à cet article par la disposition suivante :

« *Cette décision doit être rendue publique.* »

Justification

Notre démocratie réclame un maximum de transparence en ce qui concerne le fonctionnement du Parlement en général et de toute commission d'enquête parlementaire en particulier.

En ne rendant pas publiques les décisions du collège *ad hoc*, on risque d'éveiller certains soupçons non fondés, avec toutes les conséquences que cela pourrait avoir.

Bovendien ressorteert onderhavige vorm van geschillen-beslechting tot het verplicht openbaar rechtspreken.

Indien men de beslissing een openbaar karakter geeft door ze op te nemen in het verslag, is dit slechts een gedeeltelijke oplossing vermits het verslag meestal pas geruime tijd later gepubliceerd wordt.

NR. 19 VAN DE HEER COVELIERS

Art. 4

Het zevende lid van het voorgestelde artikel 8 aanvullen als volgt :

« *Indien de getuige weigert zijn getuigenis te tekenen, wordt daarvan melding gemaakt in het proces-verbaal.* »

Verantwoording

De weigering om het proces-verbaal te tekenen dient als een ernstige tekortkoming beschouwd te worden. De sanctie moet gelijk zijn aan de toepassingen, zoals bepaald in artikel 77 van het Wetboek van strafvordering.

Hugo COVELIERS.

NR. 20 VAN DE HEER LALLEMAND

(Subamendement op amendement nr. 7 van de heer Erdman c.s.)

Art. 1bis (nieuw)

Het voorgestelde artikel 1bis (nieuw) vervangen als volgt :

« *Art. 1bis. — De Kamers oefenen het bij artikel 56 van de Grondwet toegekende recht van onderzoek uit overeenkomstig de volgende regels.*

De door de Kamers ingestelde onderzoeken treden niet in de plaats van de onderzoeken van de rechterlijke macht; ze kunnen daarmee samenlopen maar mogen het verloop ervan niet hinderen. »

Verantwoording

Artikel 56 van de Grondwet verleent aan de Kamers een onbeperkt recht van onderzoek, dat dus zo ruim mogelijk is. Het kan dus niet worden betwist dat een parlementair onderzoek hetzelfde onderwerp zou kunnen hebben als een gerechtelijk onderzoek, namelijk een bepaald strafbaar feit, of zelfs een zelfde doel, namelijk het identificeren van degenen die het strafbaar feit hebben gepleegd.

Proberen het parlementair onderzoek nader te definiëren door zijn onderwerp of zijn doel te onderscheiden van die van het gerechtelijk onderzoek zou dus tot onduidelijkheid kunnen leiden.

De wetgever is niet bevoegd om de wil van de grondwetgever, wanneer die duidelijk is, te interpreteren door de strekking van een duidelijke grondwetsbepaling te willen beperken.

De plus, le règlement des conflits en cause est du type de ceux sur lesquels il doit être statué publiquement.

L'on ne résoudra que partiellement la question en conférant un caractère public à la décision par sa mention dans le rapport, car celui-ci n'est généralement publié qu'après un laps de temps assez long.

N° 19 DE M. COVELIERS

Art. 4

Compléter le septième alinéa de l'article 8 proposé par la disposition suivante :

« *Si le témoin refuse de signer ses dépositions, il en sera fait mention au procès-verbal.* »

Justification

Le refus de signer le procès-verbal doit être considéré comme une faute grave. La sanction doit être conforme aux dispositions de l'article 77 du Code d'instruction criminelle.

N° 20 DE M. LALLEMAND

(Sous-amendement à l'amendement n° 7 de M. Erdman et consorts)

Art. 1^{er bis} (nouveau)

Remplacer l'article 1^{er bis} (nouveau) proposé par ce qui suit :

« *Art. 1^{er bis}. — Les Chambres exercent le droit d'enquête conféré par l'article 56 de la Constitution, conformément aux dispositions suivantes.*

Les enquêtes menées par les Chambres ne se substituent pas à celles du pouvoir judiciaire, avec lesquelles elles peuvent entrer en concours, sans toutefois entraver le déroulement. »

Justification

L'article 56 de la Constitution confère aux Chambres un droit d'enquête sans restriction, et donc le plus étendu. Il n'est donc pas contestable qu'une enquête parlementaire pourrait avoir le même objet qu'une enquête judiciaire, à savoir une infraction particulière, ou même un but identique, à savoir l'identification des auteurs de l'infraction.

Délimiter l'enquête parlementaire en distinguant son objet ou ses finalités de l'enquête judiciaire pourrait donc être source d'ambiguïté.

Il n'est pas non plus de la compétence du législateur d'interpréter la volonté du constituant quand celle-ci est claire, en limitant la portée d'une disposition constitutionnelle, alors que celle-ci est claire.

Het zou dus niet doeltreffend zijn om de grenzen van het parlementair onderzoek in de wet te definiëren, bij voorbeeld door het onderwerp, het doel of enig ander verschil ten opzichte van het gerechtelijk onderzoek, nader te willen preciseren.

Het aangestipte probleem lijkt eigenlijk betrekking te hebben op de noodzaak om het specifieke karakter van het gerechtelijk onderzoek, alsmede de onafhankelijkheid ervan ten opzichte van het parlementair onderzoek, te bewaren.

Het verschil tussen de rechterlijke macht en de Kamers wat betreft het recht van onderzoek blijkt trouwens reeds in de grondwetsbepaling aangezien de Kamers geen bevoegdheid hebben om te vervolgen.

Ten einde het onderscheid goed aan te geven, verduidelijkt het voorgestelde amendement dus dat het parlementair onderzoek kan samenlopen met het gerechtelijk onderzoek, maar niet in de plaats daarvan kan treden en er ook het verloop niet van mag hinderen.

NR. 21 VAN DE HEER **HOTYAT**

Art. 1ter (nieuw)

Een artikel 1ter (nieuw) invoegen, luidende :

« Art. 1ter. — In artikel 2 van dezelfde wet worden de woorden « Elke Kamer verricht zelf het onderzoek... » vervangen door de woorden « Binnen het kader van de opdracht die ze omschrijft, verricht elke Kamer zelf het onderzoek. »

NR. 22 VAN DE HEER **VANDEBERGHE** c.s.

(Subamendement op amendement nr. 5 van de heer Desmedt)

Art. 2

Het voorgestelde vierde en vijfde lid vervangen als volgt :

« De leden van de Kamer zijn tot geheimhouding verplicht met betrekking tot de informatie verkregen naar aanleiding van de niet-openbare commissievergaderingen. Schending van de geheimhouding wordt gestraft met de sanctie bepaald in het reglement van de Kamer waartoe zij behoren. »

Hugo **VANDEBERGHE**.
Andrée **DELCOURT-PÊTRE**.
Frederik **ERDMAN**.

Il serait donc peu adéquat de définir les limites de l'enquête parlementaire dans la loi, que ce soit en précisant son objet, ses finalités, ou tout autre différence par rapport à l'enquête judiciaire.

Le problème soulevé semble en réalité porter sur la nécessité de préserver la spécificité de l'enquête judiciaire, et son indépendance par rapport à l'enquête parlementaire.

Au demeurant, la différence entre le pouvoir judiciaire et les Chambres, en ce qui concerne le droit d'enquête, apparaît déjà dans la disposition constitutionnelle, puisque les Chambres n'ont pas été investies d'un pouvoir de poursuite.

Afin de bien établir la distinction, l'amendement proposé précise donc que l'enquête parlementaire peut concourir avec l'enquête judiciaire, mais qu'elle ne peut s'y substituer, ni en entraver le déroulement.

Roger **LALLEMAND**.

N° 21 DE M. **HOTYAT**

Art. 1^{er ter} (nouveau)

Insérer un article 1^{er ter} (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 1^{er ter}. — À l'article 2 de la même loi, les mots « dans le cadre de la mission qu'elle définit » sont insérés entre les mots « Chaque Chambre » et le mot « exerce. »

Robert **HOTYAT**.

N° 22 DE M. **VANDEBERGHE** et consorts

(Sous-amendement à l'amendement n° 5 de M. Desmedt)

Art. 2

Remplacer les alinéas 4 et 5 proposés par ce qui suit :

« Les membres de la Chambre sont tenus au secret en ce qui concerne les informations recueillies à l'occasion des réunions non publiques de la Commission. Toute violation de ce secret sera sanctionnée conformément au règlement de la Chambre à laquelle ils appartiennent. »

NR. 23 VAN DE HEER **HOTYAT**

Art. 2

In het voorgestelde artikel 3, het vierde en het vijfde lid vervangen als volgt :

« De leden van de Kamer die informatie hebben bekendgemaakt verkregen naar aanleiding van de niet-openbare commissievergaderingen, worden gestraft overeenkomstig het reglement van de Kamer waartoe zij behoren.

De commissie kan die informatie openbaar maken, tenzij zij zich uitdrukkelijk heeft verbonden dat niet te doen.

Schending van de uitdrukkelijk door de commissie gewaarborgde geheimhouding wordt gestraft overeenkomstig artikel 458 van het Strafwetboek. »

Verantwoording

De voorgestelde tekst voorziet in twee soorten straffen voor de schending van het geheim van de commissievergaderingen achter gesloten deuren:

1. een tuchtstraf voor de schending van het geheim van de besloten vergadering;

2. een strafsancie die identiek is met die bepaald voor de schending van het beroepsgeheim, wanneer men zich niet houdt aan de geheimhouding die de commissie uitdrukkelijk heeft beloofd te zullen bewaren.

Deze laatste sanctie komt ook voor in een aantal buitenlandse rechtsstelsels, o.a. in Frankrijk.

De absolute bescherming die parlementsleden genieten wanneer zij hun mening uitbrengen in de uitoefening van hun functie (art. 58 van de Grondwet) wordt daarbij niet ter discussie gesteld.

Niet het uitbrengen van een mening is hier bedoeld, maar het onthullen van specifieke informatie die moet worden beschermd, of die de commissie heeft beloofd te zullen beschermen. Het zou kunnen gaan om een onderzoeksdossier, om de naam van een getuige, ...

Aangezien de parlementsleden enige macht hebben over derden, lijkt het normaal dat dezen de waarborg krijgen dat hun rechten worden beschermd.

De Raad van State heeft voor dit standpunt gekozen in zijn advies over het voorontwerp van wet tot regeling van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de ministers (Gedr. St. Kamer 61/1 — B.Z. 1995).

NR. 24 VAN DE HEER **VANDENBERGHE** c.s.

Art. 3

Het voorgestelde artikel 4 wijzigen als volgt :

A) *Het eerste lid van § 2 vervangen als volgt :*

N° 23 DE M. **HOTYAT**

Art. 2

À l'article 3 proposé, remplacer les alinéas 4 et 5 par ce qui suit :

« Les membres de la Chambre qui auront révélé des informations recueillies à l'occasion des réunions non publiques de la commission seront sanctionnés conformément au règlement de la Chambre à laquelle ils appartiennent.

La commission peut rendre ces informations publiques, sauf si elle s'est expressément engagée à les préserver d'une divulgation.

La violation du secret expressément garanti par la commission sera punie conformément à l'article 458 du Code pénal. »

Justification

Le texte proposé prévoit deux types de sanction pour la violation du secret des travaux à huis clos de la commission :

1. une sanction disciplinaire pour la simple violation du huis clos;

2. une sanction pénale, identique à celle prévue pour la violation du secret professionnel, pour la violation du secret que la commission s'est expressément engagée à préserver.

Cette dernière sanction est prévue par certains droits étrangers, notamment français.

Elle ne met pas en cause la protection absolue dont bénéficient les parlementaires lorsqu'ils expriment une opinion dans l'exercice de leurs fonctions (art. 58 de la Constitution).

Ce n'est pas ici l'expression d'une opinion qui est visée, mais le dévoilement d'une information particulière qui doit être protégée, ou que la commission s'est engagée à protéger. Il pourrait s'agir du contenu d'un dossier d'instruction, du nom d'un témoin...

Dès lors que les parlementaires détiennent un pouvoir sur des tiers, il semble normal que ceux-ci obtiennent une garantie de protection de leurs droits.

Le Conseil d'État a admis ce point de vue, dans son avis rendu sur l'avant-projet de loi réglant la responsabilité pénale des ministres (doc. Chambre 61/1 — S.E. 1995).

Robert **HOTYAT**.

N° 24 DE M. **VANDENBERGHE** et consorts

Art. 3

Modifier comme suit l'article 4 proposé :

A) *Remplacer l'alinéa 1er du § 2 par ce qui suit :*

« § 2. Voor de uitvoering van onderzoeksverrichtingen die vooraf bepaald moeten worden, kan de Kamer of de commissie een verzoek richten tot de eerste voorzitter van het hof van beroep die een of meer raadsheren in het hof van beroep of een of meer rechters in de rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied waarin de onderzoeksverrichtingen moeten geschieden, aanstelt.

Voor de uitvoering van deze onderzoeksverrichtingen staat de aangestelde magistraat onder leiding van de voorzitter van de commissie. Hij stelt een schriftelijk verslag op waarin de resultaten van zijn onderzoek worden opgetekend. »

B) Paragraaf 3 aanvullen met een derde lid, luidende:

« De artikelen 35 tot en met 39 en 90ter tot en met 90novies van het Wetboek van Strafvordering betreffende de inbeslagneming van materiële goederen en het afluisteren, kennismaken en opnemen van privécommunicatie en -telecommunicatie worden toegepast door de in het vorige lid bedoelde magistraat. »

Hugo VANDENBERGHE.
Andrée DELCOURT-PÊTRE.
Frederik ERDMAN.

NR. 25 VAN DE HEER VANDENBERGHE c.s.

Art. 3

In § 2, tweede lid, van het voorgestelde artikel 4 de woorden « wanneer hij van oordeel is dat ernstige en dringende omstandigheden zulks vereisen » doen vervallen.

Hugo VANDENBERGHE.
Andrée DELCOURT-PÊTRE.
Frederik ERDMAN.

NR. 26 VAN DE HEREN ERDMAN EN VANDENBERGHE

Art. 3

Paragraaf 3 van het voorgestelde artikel 4 vervangen als volgt:

« § 3. Wanneer de onderzoeksmaatregelen een beperking inhouden van de bewegingsvrijheid, een inbeslagneming van materiële goederen, een huiszoeking of het afluisteren, kennismaken en opnemen van privécommunicatie en -telecommunicatie omvatten, is het optreden van de overeenkomstig § 2 aangestelde magistraat, met toepassing van de artikelen 35 tot en met 39 en 90ter tot en met 90novies van het Wetboek van Strafvordering verplicht. »

Frederik ERDMAN.
Hugo VANDENBERGHE.

« § 2. Pour l'accomplissement de devoirs d'instruction qui devront être déterminés préalablement, la Chambre ou la commission peuvent requérir le premier président de la cour d'appel, qui désigne un ou plusieurs conseillers de la cour d'appel ou un ou plusieurs juges du tribunal de première instance du ressort dans lequel les devoirs d'instruction doivent être accomplis.

Pour l'accomplissement de ces devoirs d'instruction, le magistrat désigné est placé sous la direction du président de la commission. Il établit un rapport écrit consignnant les résultats de son instruction. »

B) Compléter le § 3 par un second alinéa, libellé comme suit:

« Les articles 35 à 39 et 90ter à 90novies du Code d'instruction criminelle relatifs à la saisie de biens matériels et à l'écoute, à la prise de connaissance et à l'enregistrement de communications et télécommunications privées sont applicables par le magistrat visé à l'alinéa précédent. »

Nº 25 DE M. VANDENBERGHE et consorts

Art. 3

Au § 2, alinéa 2, de l'article 4 proposé, supprimer les mots « lorsqu'il estime que des circonstances graves et urgentes le requièrent ».

Nº 26 DE MM. ERDMAN ET VANDENBERGHE

Art. 3

Remplacer le § 3 de l'article 4 proposé par ce qui suit:

« § 3. Lorsque les mesures d'instruction comportent une limitation de la liberté d'aller ou de venir, une saisie de biens matériels, une perquisition ou l'écoute, la prise de connaissance et l'enregistrement de communications et de télécommunications privées, l'intervention du magistrat désigné conformément au § 2 est obligatoire et se fait dans le respect des articles 35 à 39 et 90ter à 90novies du Code d'instruction criminelle. »

NR. 27 VAN DE HEER VANDENBERGHE c.s.

(Subamendement op amendement nr. 10, B, van de heer Lallemand)

Art. 3

In het tweede lid van § 4, voorgesteld door het amendement, de tweede volzin vervangen als volgt :

«Dit college houdt zitting met gesloten deuren en regelt de procedure. Het kan de voorzitter van de commissie en de betrokken magistraat op zeer korte termijn horen. Het beslecht het geschil definitief en bij gemotiveerde beslissing uitgesproken in openbare vergadering, met inachtneming van de aan de orde gestelde belangen en, in het bijzonder, met eerbiediging van de rechten van verdediging.»

Hugo VANDENBERGHE.
André DELCOURT-PÊTRE.
Frederik ERDMAN.

NR. 28 VAN DE HEER VANDENBERGHE c.s.

(Subamendement op amendement nr. 11 van de heer Lallemand)

Art. 4

Het derde lid van het voorgestelde artikel 8 doen aanvangen met de volzin : *«Een ieder kan als getuige opgeroepen worden.»*

Hugo VANDENBERGHE.
André DELCOURT-PÊTRE.
Frederik ERDMAN.

NR. 29 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN ERDMAN

(Subamendement op amendement nr. 11 van de heer Lallemand)

Art. 4

Het vierde lid van het voorgestelde artikel 8 doen aanvangen met de volgende bepaling :

«Alvorens te worden gehoord, vertonen de getuigen de uitnodiging of de dagvaarding waarbij zij worden opgeroepen om te getuigen; daarvan wordt melding gemaakt in het proces-verbaal.»

Hugo VANDENBERGHE.
Frederik ERDMAN.

N° 27 DE M. VANDENBERGHE et consorts

(Sous-amendement à l'amendement n° 10, B, de M. Lallemand)

Art. 3

Au 2e alinéa du § 4, proposé par l'amendement, remplacer la deuxième phrase par ce qui suit :

«Ce collègue siège à huis clos et règle la procédure. Il peut entendre, dans les délais les plus brefs, le président de la commission et le magistrat concerné. Il tranche le conflit de manière définitive, par décision motivée rendue en séance publique, en tenant compte des intérêts en présence et, en particulier, du respect des droits de la défense.»

N° 28 DE M. VANDENBERGHE et consorts

(Sous-amendement à l'amendement n° 11 de M. Lallemand)

Art. 4

Faire débiter le 3e alinéa de l'article 8 proposé par la phrase : *«Tout un chacun peut être appelé comme témoin.»*

N° 29 DE MM. VANDENBERGHE ET ERDMAN

(Sous-amendement à l'amendement n° 11 de M. Lallemand)

Art. 4

Faire débiter le 4e alinéa de l'article 8 proposé par ce qui suit :

«Avant d'être entendus, les témoins sont tenus de présenter l'invitation ou la convocation à témoigner; il en est fait mention dans le procès-verbal.»

NR. 30 VAN DE HEER VANDENBERGHE c.s.

(Subamendement op amendement nr. 11 van de heer Lallemand)

Art. 4

Aan het voorgestelde artikel 8 een lid toevoegen, luidende :

« Onverminderd het inroepen van het beroepsgeheim bedoeld in artikel 458 van het Strafwetboek, kan iedere getuige aanvoeren dat hij, door naar waarheid een verklaring af te leggen, zich zou kunnen blootstellen aan strafvervolging en derhalve getuigenis weigeren. »

Hugo VANDENBERGHE.
Andrée DELCOURT-PÊTRE.
Frederik ERDMAN.

NR. 31 VAN MEVROUW DELCOURT-PÊTRE

Art. 8

Dit artikel vervangen als volgt :

« In artikel 458 van het Strafwetboek worden tussen de woorden « buiten het geval dat zij geroepen worden om in rechte » en de woorden « getuigenis af te leggen » ingevoegd de woorden « of voor een parlementaire onderzoekscommissie. »

Verantwoording

De tekst van artikel 458 van het Strafwetboek luidt als volgt :

« ... personen die uit hoofde van hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hun zijn toevertrouwd, en deze bekendmaken buiten het geval dat zij geroepen worden om in recht getuigenis af te leggen en buiten het geval dat de wet hen verplicht die geheimen bekend te maken, worden gestraft... » enz.

Volgens de woorden van artikel 8 van het voorstel wordt overwogen aan de uitzonderingen opgenomen in dat artikel toe te voegen de informatie bekendgemaakt bij het verschijnen voor een parlementaire onderzoekscommissie. In dat geval zou deze nieuwe uitzondering in de tekst van artikel 458 beter op haar plaats zijn naast die betreffende de getuigenis, veel meer dan naast de bepaling waarin de wet degenen die kennis dragen van geheimen verplicht deze geheimen bekend te maken.

De tweede uitzondering beoogt immers bijzondere gevallen waar de wet sommige verklaringen oplegt ten aanzien waarvan het beroepsgeheim niet kan worden ingeroepen: geboorteaangifte (art. 361 van het Strafwetboek), aangifte van sommige besmettelijke ziekten, aangiftes van inkomens in belastingzaken, enz.

Het lijkt geen twijfel dat het verschijnen voor een parlementaire onderzoekscommissie minder lijkt op die bijzondere gevallen dan op de getuigenis, waarbij het degenen die uit hoofde van hun beroep kennis dragen van een geheim, vrij staat om zich op dat beroepsgeheim te beroepen of niet.

N° 30 DE M. VANDENBERGHE et consorts

(Sous-amendement à l'amendement n° 11 de M. Lallemand)

Art. 4

Ajouter à l'article 8 proposé un alinéa rédigé comme suit :

« Sans préjudice de l'invocation du secret professionnel visé à l'article 458 du Code pénal, tout témoin qui, en faisant une déclaration conforme à la vérité, pourrait s'exposer à des poursuites pénales, peut refuser de témoigner. »

N° 31 DE MME DELCOURT-PÊTRE

Art. 8

Remplacer le texte proposé par ce qui suit :

« À l'article 458 du Code pénal, les mots « ou devant une commission d'enquête parlementaire » sont insérés entre les mots « hors le cas où ils sont appelés à rendre témoignage en justice » et les mots « et celui où la loi les oblige à faire connaître ces secrets. »

Justification

La disposition de l'article 458 du Code pénal est rédigée comme suit :

« Les (...) personnes dépositaires, par état ou par profession, des secrets qu'on leur confie, qui, hors le cas où (elles) sont appelé(s) à rendre témoignage en justice et celui où la loi les oblige à faire connaître ces secrets, les auront révélés, seront puni(e)s ... » etc.

Aux termes de l'article 8 de la proposition, il est envisagé d'ajouter aux exceptions prévues à cet article les informations révélées en cas de comparution devant une commission d'enquête parlementaire. Cela étant, cette nouvelle exception trouverait davantage sa place, dans le texte de l'article 458, aux côtés de celle du témoignage en justice, plutôt qu'aux côtés de celle où la loi oblige les dépositaires des secrets de les révéler.

Cette seconde exception vise en effet des cas particuliers où la loi impose certaines déclarations vis-à-vis desquelles le secret professionnel ne peut être invoqué: les déclarations de naissance (article 361 du Code pénal), les déclarations de certaines maladies contagieuses, les déclarations de revenus en matière fiscale, etc.

Il ne fait nul doute que la comparution devant une commission d'enquête parlementaire s'apparente moins à ces cas particuliers qu'au témoignage en justice, où le dépositaire du secret professionnel demeure libre de s'en réclamer ou de s'en défaire.

Andrée DELCOURT-PÊTRE.